

SØNDAGENS PREKEN 15.11.2020

PREKEN 24. SØNDAG I TREENIGHETSTIDEN, JOH.6, 63-69



Sunniva Gylver, sokneprest i Fagerborg

PREKEN 24.SØNDAG I TREENIGHETSTIDEN, JOH.6, 63-69

Nåde være med dere og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus. Midt i pandemi og nedstenging, uvisshet og sårbarhet. Midt i det vi måtte oppleve godt og håpefullt i denne krevende tiden. Midt i alt som er. Nåde være med dere.

Denne søndagen kalles 24.søndag i treenighetstiden, for kirkeårsnerdene blant oss. Prekenteeksten er fra slutten av Johannesevangeliet kapittel 6. Jesus har undervist en stor folkemengde i Kapernaum som har fulgt etter ham, og i følge teksten taler han nå i synagogen der. Han har presentert seg selv som Menneskesønnen og Livets brød - til skeptiske tilhørere, som mener at de kjenner både ham og foreldrene hans, og definitivt vet at det ikke stemmer. Jesu ord om at de må spise hans kropp og drikke hans blod for å ha evig liv og fellesskap med ham, faller heller ikke i god jord. Han understreker også at «ingen kan komme til meg uten at det blir gitt ham av min Far.» Jesus utfordrer ofte den religiøse-sosiale-politiske makteliten, de som var vant til å være innafor og stå først i køen på grunn av posisjon, egne prestasjoner, teologisk kunnskap, nettverk eller riktig slektstavle. Han sier at det som gjelder, er å søke Guds redning gjennom å søke ham – Jesus – og søke fellesskap med ham gjennom brød og vin. Selv de nærmeste disiplene murrer og sier at Jesus kommer med harde ord – hvem kan høre på slikt?

Så slutter prekenteeksten slik: "Etter dette trakk mange av hans disipler seg tilbake og gikk ikke lenger omkring sammen med ham. Da spurte Jesus de tolv: "Vil også dere gå bort?" Men Simon Peter svarte: "Herre, hvem skal vi gå til? Du har det evige livs ord, og vi tror og vet at du er Guds Hellige."

Hvorfor gikk disiplene bort? De som hadde hørt ham, sett ham, fulgt ham, hvorfor gikk de bort? Fordi Jesus ikke ville oppfylle deres forventninger om å frigjøre folket fra okkupasjonsmakten? Fordi Jesus utfordret hvem som var innenfor og utenfor? Fordi han hadde en uhørt selvbevissthet når han kalte seg selv Livets brød? Fordi det han sa var vanskelig å forstå?

Fordi de ikke følte seg bra nok til å være disipler? Vi vet ikke. De som gikk bort hadde sikkert ulike grunner – slik de blant oss har det i dag, de som velger å gå bort. Eller å aldri nærme seg.

Jeg kjenner mange som har gått bort. Noen fra Jesus, andre bare fra kirken, fra menigheten eller organisasjonen der de ble kristne. Noen har opplevd maktmisbruk og overgrep, og måtte bort for å berge seg. Noen har hatt voldsomme oppgjør med en tro eller et fellesskap de opplevde ødeleggende, og kjenner fortsatt på sinne, skuffelse eller bitterhet.

De fleste jeg vet som har «gått bort», har ikke hatt noe slikt oppgjør – troen har bare fadet litt ut; forsvunnet ut av dagliglivet. De har ikke gått langt bort, de har ikke bevisst gått til noe annet eller noen andre, de har bare gått såpass langt unna at Jesus og troen er noe litt perifert, som ikke berører hverdagen og de tingene man ellers er opptatt av.

Jeg antar at dere som hører på denne prekenen er mennesker med ulike trosfortellinger og forskjellig forhold til Gud og til Jesus, til tro og kirke. Noen er på leting og kanskje for første gang på vei henimot den Gud kirken peker på og lever på. Noen har vært der, og har fjernet seg litt. Andre opplever seg kanskje å alltid stå litt i utkanten av flokken rundt Jesus, uten behov for å ta så veldig stilling verken for eller imot. Andre igjen opplever å ha gått til Jesus og vil ikke gå bort – fordi vi har funnet Gud som gir liv, håp, tilgivelse, tilhørighet, mening. Vi har kjent på en gudskjærlighet som gir mot til å leve og mot til å tro.

”Herre, hvem skal vi gå til?” svarte Peter da Jesus spurte. Trenger vi å gå til noen i det hele tatt da? Jeg tror vi alltid går til noe eller noen, enten vi er oss det bevisst eller ikke. Vi lar alltid noe eller noen være det som gir livet vårt mening, det vi bruker tid, krefter og oppmerksomhet på; det vi lener oss på når andre ting ryker, det som får styre hvordan vi ser på oss selv, på andre, på livet og døden. Den absolutte frihet, hvor vi ikke avhenger av noen, ikke går til noen, den er en løgn. Vi formes og preges. Frihet er å velge hvem eller hva vi går til. Hva vi tror på.

Alle tror vi på et eller annet – en Gud, en kraft, en verdi, følelser, et system, menneskene, noe vitenskapelig, en erfaring. Vitenskapen har lært oss at ingenting er 100 % verifiserbart, dvs. mulig å bevise med 100 % sikkerhet. En av mine lærere sa en gang: ”90 % av det vi ser ligger bak øynene, ikke foran.” Det vi ser og tror avhenger mer av vårt indre blikk enn vårt ytre. Sånn er det å leve, og sånn er det å tro.

Det betyr ikke at vi skal la være å bruke vår fornuft og tanke til å spørre og forske og søke å forstå stadig mer. Men det betyr at vi må forholde oss til at det finnes grenser for hva vi kan vite, forstå eller bevise, og at noe av det viktigste i livet; som håpet, troen, kjærligheten – befinner seg i dette grenselandet.

Herre, hvem skal vi gå til?, sier Peter. Da har han allerede svart på hvem han vil skal være Herre i livet hans. Bibelen forteller flere ganger at Peter også tvilte. Men når Jesus spør om han vil gå bort, er han ikke i tvil. Peter vet at vi alltid går til noe eller noen. Og da vil han gå til Jesus. «Vi tror og vet at du er Guds Hellige,» sier Peter. Tror og vet. Sånne sannheter som

Jesus kan vi bare «vite» i tro, de kan ikke vitenskapelig bevises. Det var mye disiplene ikke forsto, og de både trodde og tvilte. Men de trodde at meningen med livet finnes i fellesskapet med Jesus Kristus. Det tror jeg også.

Noen ganger får jeg spørsmålet fra noen av mine nære: Hva da hvis alt du bygger livet ditt på, er en illusjon? Hva gjør du hvis du plutselig finner ut det? Ja, det vet jeg jo ikke. Men om jeg kunne valgt det bort, synes jeg ikke et liv uten Gud og tro virker mer forlokkende. Troen gir meg tilhørighet, mening og håp, midt i alt som er. Midt i mørketid, krisetid, pandemi, OG alt det fine som finnes og skjer, er jeg kalt til å forenes med Gud i kampen for livet i vår verden. Jeg er kalt til å elske Gud og elske min neste som meg selv, og elske alt levende slik Gud gjør det. Og jeg er kalt til å tåle at jeg trenger nåden fra Gud og tro at jeg får den; tro at Guds nåde vil redde oss fra det onde i oss og rundt oss.

Piet Hein har sagt: "Det finnes en ro, som kun beror på, at man er tro, mot det man tror på." Altså: Det finnes en ro, en indre fred og trygghet, som avhenger av at vi finner ut hva eller hvem vi tror på – hva vi stoler på, setter vår lit til, gir vår tid og oppmerksomhet; hva vi brenner for og er villige til å stå opp for, også når det koster oss litt. Og – at vi øver oss i å være tro mot det. Tro og være tro.

Hvis vi finner ut hva vi tror på, hva som gjør livet verdt å leve, hva vi har kjært – og prøver å være tro mot det; kjempe for det – da blir både livet og døden enklere.

Herren velsigne deg og bevare deg. Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig. Herren løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred.